

Santiago de Xile, 1 Desembre 1962
Casilla 1720

Estimat amic Ferrater :

Fa poc temps que et vareig fer una carta. Et deia que a causa de la mala situació d'Argentina no havia decidit escriure a Lopez Llaussàs sobre la edició del meu llibre, però que suposava que seria una mica pessimista. Però et demanava algunes dades per escriure-li més endavant.

El Dr. Joan Cuatrecasas va estar a Santiago en motiu dels Jocs Florals i em va dir que de retorn a B. Aires parlaria amb Lopez sobre la edició del ~~llibre~~ llibre. M'ha escrit i ja ho ha fet. Va trobar a pare i fill. Varen quedar que jo els escrivís i que ho estudiarien amb el major gust, tan la edició catalana com la traducció castellana. Recomaname que tu els tornessis a fer una tocadeta.

Avui escrit a Lopez Llaussàs i li compto les darreres noves. De les recomanacions de Ferran Soldevila, Rafel Tassés, Joan Fuster a amics seus de l'interior, he repartit molts exemplars a Catalunya. Albert Manent, Manuel Pedrolé, Josep Amigó m'han fet de manera molt espontànea i viva cartes comentaris ben intel·ligents. Sobretot el primer es veu que és un home molt culte i un esperit molt agut. M'han dit que àdhuc políticament és un dels que prometen més. Ja el meu llibre corre entre els joves més actius i més cultivats de l'interior. I sembla que de la lectura s'adonen que la seva formació es coixa i viciada. Es fan més exigència en la seva aportació i s'adonen del que veritablement erem i som nosaltres. Ens comprenen i ens valoren.

Una altra nota molt simpàtica i significativa és la carta que fa poc he rebut del Prefecte de la Biblioteca del Vaticà, P. Alonso Bass, S.J. El fet és curiós. En anar a Alguer pensava que n'hi trobaria algun Benedictí; no n'hi havia cap. Ni de Montserrat ni de Ripoll. El P. Anselm Albareda, aleshores prefecte de dita Biblioteca Vaticana, ho tenia tan alavora desde Roma, que pensava trovar-li i li saludar-lo. Hi havia en canvi Miquel Batllori, jesuïta. Els algaresos, ben catòlics, varen donar-m' en la raó. Mn. Albareda anava de candidat a Cardenal i es privaven de tot el que pogués destorbar aquesta elecció. Es veu que les ordres religioses, davant del Vaticà venen a ser una cosa semblant al que els partits polítics són enfront del l'Estat. L'actut de Miguel Batllori, maneiant una mica massa la Comissió Organitzadora, no em va guaire gràcia. Malgrat vareix repartir bastants llibres, als que tornaven a Catalunya, no en vareix donar cap exemplar a Batllori, que tornava a Roma i deia representar a Albareda. Albareda fou no menat Cardenal i un Jesuïta Prefecte de la Biblioteca Vaticana. D'arriuada a Xile vareig escriure a Albareda felicitant-lo per el nomenament i li feia tramesa del meu llibre, dient-li que n'havent vingut a Alguer, li enviava directament. Va agrair oportunament la felicitació, i com que el llibre anava per correu ordinari, li va arribar més tard. El va llegir com a Cardenal. Tot i que anava a nom seu, ara el nou Prefecte em diu que la Biblioteca agraeix el gentil homenatge que amb el meu llibre he fet a la Biblioteca. Anselm Albareda, doncs, després d'haver-lo llegit l'ha deixat a la Vaticana amb l'encàrrec que m'en acusegin rebut, perquè sapigués que ell l'havia valorat i deixat a la col·lecció del Vaticà.

Li faig a Lopez Llaussàs una breu ressenya del curs del llibre que li recomano editar, perquè vagi que les meves ganes no són només que il·lusions d'autor. El premi del Jocs Florals d'Alguer donat per un Jurat de tanta categoria. Les recomanacions dels membres del Jurat al seus amics i a la Joventut que entra en responsabilitats. Les cultes i simpàtiques reaccions que he rebut de l'interior, sense conèixer a ningú ni "venir a ser un dels homes possibles". La noble actitud del Cardenal Català fent distingir un llibre. Crec que no vaig gaire equivocac en dir que l'Església d'abans o en l'Església de sempre d'Espanya, el meu llibre hauria passat a l'Index i ara passa, amb tot respecte, a la Biblioteca Apostòlica del Vaticà en la prefectura d'un Jesuïta.

Les intencions visibles de Miguel Batllori eren de lligar la ordre seva amb Catalunya. Sembla que havien dit al Vaticà que la menor força seva a Catalunya es devia a la submissió de la Superioritat Española. Per això els banadictins eren la força més potent a Catalunya. A Alguer ja em van dir que la Santa Seu havia donat als Jesuïtes de Catalunya independència de la seva ordre d'Espanya. I a Alguer Batllori va treballar perquè els propers, o sigui els que hem celebrat a Santiago de Xile, es celebrassin a Andorra, i d'allà, el nou any, el que havia de venir, o sigui aquest 1962, definitivament a Barcelona. Tot això ho sé perquè jo portava l'encàrrec de defensar la seguretat dels Jocs 1961 per Santiago.

Els Jocs de Santiago de cara al carrer han estat brillants, amb petites taques ben lamentables. Per dintre han estat la cristallització d'orgull dels organitzadors. Jo com a ex-secretari dels anteriors, els vareig oferir tota informació. (Varen anotar tot el que els agradava i prescindir de tot el que les havia de lligar més amb tothom de manera eficient per la Festa i per la continuïtat de cohesió entre la colònia i per la continuïtat triomfal de Catalunya.) L'orgull de sentir-se organitzadors, els ha fet perdre moltes aportacions econòmiques i personals. Tu saps que jo vareig tenir una gran cura en això i que, els petits gustos i modestos orull varen quedar satisfets. Per això ens varen sobrar diners i varem poder editar dos o tres llibres amb les sobres. Proporcions guardades, havien d'accentuar aquesta actitud intel·ligentment perquè el pressupost seria molt més alt, a causa dels temps inflacionistes. Han recollit menys diners i n'han fet gastar molts més per concórrer a les festes dels Jocs. El Sopar Oficial es celebrà a l'Hotel Carrera. A mi em varen deixar completament al marge! Cosa que, en el fons, els he agrait perquè ben poca cosa hauria pogut fer, tot i les ganes que tenia de fer. L'edema pulmonar que he sofert, m'ha deixat al marge, cosa que m'hauria disgustat força. Tots es varen donar el gust de ser destacats com a organitzadors, àdhuc Guansé, que ho feu tot, literariament. Els han faltat diners per alguns premis i, sobretot, per editar llibres. El Germanor fins ara pel mes de Novembre no ha publicat els Jocs, i encara de manera molt tristeta. I no cal dir que si arriba asortir l'exemplar obligat del Llibre dels Jocs serà molt tard i, segurament, deficient.

Be, torno a la Sudamericana. Em sembla que Lopez Llaussàs, amb el que li reporte veurà clar que li ofereixo la oportunitat de uedar bé com a editor i com a català i de no perdre-hi diners, que és el principal objectiu de la seva empresa patriòtica. Pes-li tu, si et plau, un petit recordatori del que li vares dir i de com la realitat ha anat confirmant el segur triomf de l'obra. Si acceptes la edició catalana i la castellana, penso que potser podria encarregar a Albert Mannet de Barcelona, un pròleg a la edició catalana i tu, em podries fer el pròleg per la edició castellana. Tu tens autoritat entre els castellans i americans i en Mannet em sembla que té prestigi i possibilitats davant del poble català. Tu tens la paraula.

Salutacions a tots